

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 45.

Indult Bétsből, Kedden, Június' 7-dikén, 1831.

B é t s.

Ö Ts. K. Felsége annak meggátolására, hogy a' Cholera (Epekorság) az Ausztriai Birodalomnak tartományaiba bé ne hathasson, egész Galitzia határánál elrekesztő kordont és az utazókra nézve veszteglő Intézeteket méltóztatott kegyelmesen rendelni. A' Felséges parantsolatnak teljesítésére, a' középponti Udv. Biztosság megtette a' rendelést, hogy Morvaországnak és Sléziának oltalmára Galitziában a' Szóla víz innenső partja mentében sűrűn megrakott Ratonai's egészségre ügyelő Kordon állítassék fel, és ez a' már elrendelt kordonnal, melly Magyar Országot 's Erdélyt Galitziától elrekeszti, egybekaptsoltassék.

Ö Ts. K. Felségének kegyelmes helybehagyásával, a' Németországi Természetvizsgálók és Orvos Doktorok tizedik közönséges Gyűlése a' folyó esztendőben Bétsben fog tartatni. Ennek ülései Sept. 19-dikén kezdődnek 1831 ben, és Sept. 27-dikén bérekesztetnek. A' kik ezen Gyűlésen a' megállított törvényes pontok értelme szerént megjelenni kívánnak, kérettetnek, hogy magokat Sept. 12 dikétől kezdve Sept. 18 dikéig délelőtt 9—11 és délután 4—6 óra között a' Ts. K. Universzitas épületében jelentsék, hogy az alólírtaktól, mint Tagjai a' Gyűlésnek béirattathassanak 's egyszersmind az

Intézet közelebbi rendszabásait is megtudhassák.

Báró Jaquin Jó'sef.
Littrow JJ.

O r o s z O r s z á g.

Memelből Maj. 18-káról írják: „A' Litvanusok a' határszélről elfutottak a' tartomány belsejébe. Az Oroszokhoz a' mult héten erős segítségek érkeztek, és az Insurgenseket mindenütt verik üzi. Az Orosz Vezérek, úgymint Fő-kormányozó Báró Pahlen, Rennenkampf, Schirmann, és Offenbergh Generalok kergetik őket Georgenburg felé, hol a' mint híre van nagy számú pártos sereg fekszik táborban. Hogy valjon ott ütközetre került e' a' dolog vagy nem? még nem tudjuk, mert miolta a' határ Orosz Ország felé Maj. 17-kén tökéletesen bezárattatott nálunk, azolta egyenes tudósítást Samogitiából nem veszünk, nem is vehetünk.

A' Poseni Ujság írja: „A' Litvaniai határszélről vett hiteles tudósítások szerént, Fő Kormányozó General Pahlen igen derekasan holdogul az Insurrectionnak meggyőzésében és elnyomásában. Mert minekutánna a' pártosokat több helyeken megverte és Shavlig hátranyomta, elfoglalta Rosienna városát is az Insurrectionalis igazgatásnak ülőszékét. A' pártosok Maj. 12-kén ijedt

síetséggel általtették az Igazgatószéket elsőben Telsébe, onnét Plungianiba, és végre Garsdenbe. — General Gróf Tolstoi a' tartalék-tábornak fővezére Maj. 10-kén megérkezett Dunaburgba 20,000 emberrel, kik között 8000-et General Stroganof alatt azonnal megindított Riga felé, és minden rendelkezést meg tett a' Litvaniai felkelésnek hamar és tökéletes elnyomására. — Legújabb tudósításaink a' Litvániai határszélről Maj. 18-kiak. Ezek szerint az Insurrectionalis Igazgatás, nem látván Garsdenben bátorságos maradását, 16-ikban által méne Georgenburgba. Ugyan az napon erős ágyúzás hallatszott Rosienna felől. — Libauból halljuk, hogy oda 5 orosz hadi hajókat (5 fregátot és 2 brigget) várnak a' napokban, de mit akarjanak? nints tudva.

L e n g y e l O r s z á g.

V ar s ó Maj. 24-kén. A' lengyel tábornak bal szárnya nyomul elő Litvania felé, és az orosz testörzőseregek, kik Mihály Nagyherceg alatt Augustovoban feküdtek, futva hátrálnak előtte, Ostrolenka 18-ikban és Lomza 19-ikben miénk leve, sőt előseregeink már Szcuczyn és Menzenin városkákat is elfoglalták, és a' Bug vize mentében Ciechanovieczig (az ország határán túl egy pár mértföldnyire) előhatottak. Az Oroszoknak ez a' véletlen meglepettetés nem tsekély veszteségre kerül; minden lépten nyomon éléstár, pogyász és más szállítmány esik kezünkbe. Lomzában gazdag táraikat és nagy számú fegyvereket kaptunk a' Lazaretumban rakásba rakva. Menzeninél a' Testörzők utóserege ellentállást próbált, de hasztalanul, mert megvertetett. A' testörző Seregeknek legnagyobb része Bialystockba vonul;

oda tétetett hátra a' Nagyhercegnek főhadiszállása. Nurban is, valamint Ciechanovieczben, szénát, sőt, és gabonát találtunk a' táraokban. A' foglyoknak száma mintegy 700-ra mégyen. — Feldmarsal Diebits (ki a' lengyel tábornak ezt a' fordulását úgy látszik több napokig nem vevé észre) megértvén a' dolgoknak miben létét, siet most már a' lengyel Seregeknek eleibe, és 21-ikben éjjel Granna és Drohiczyn táján elkezdett fő erejével a' Bug vizén által szállani. General Rosen (kinek a' Dembei és Iganiei ütközetek nagyon meg rongáltak és fogyasztották seregét) most az Orosz főtábornak második lineájában fekszik; 's a' van bízva reá, hogy Diebits táborának hátát fedezze, Brzesc, Luborl, és Vlodimierz között (Volhynia szélén). Ő tehát most ott jár két apró tsapatokkal az utak és a' közösülés bátorságának feltartására, mellyet a' Dverniczki béütésekor Volhyniában kiütött felkelés fenyegetni kezdett. Rosen és Rüdiger Seregei Volhynia szélén érik egymást. — Zamoskból a' Posta megjött, 's azt a' tudósítást hozta, hogy General Chrzanovski, minekutánna Kocktól fogva mindenütt fegyverrel kellett utat nyitnia az útját álló oroszok között, végre O-Zamoskhoz eljutott, de ott újra az oda éppen akkor érkezett orosz General Davidoff Seregével kellett öszve tsapnia, ki töle a' feljebbi napokban elfogott (800) Orosz foglyokat elakarta venni; de Chrzanovski Serege az által megint megerősödött, hogy a' foglyok között 500-an katonái közzé állottak. Hertzeg Sapicha a' Generalissimusnak Adjutánsa ezekben a' harczokban kemény sebet kapott. A' Zamoski vár-örizet eddig csak 4500 emberből állott, de ezzel az új sereggel, mellyet Chrzanovski oda vezérlett, most már jól megerősödött. Ez a' Sereg

egy gyalog brigadából (Gen. Romarino alatt), és több reguláztalan seregsapatokból áll. Odamentelének haszná már is látszik, mert General Rüdiger, kinek Volhyniából ki kellene jöni a' Lublini Vajdaságban fekvő orosz seregeknek erősségére (hogy azoknak egy részét más tzélokra használni lehessen) ki jött ugyan a' Bug vizéig, de onnét távozni és Gen. Kreutz seregéhez közelíteni nem akar, attól félvén, hogy Volhyniát a' lengyel seregek újra meglepik.

A' Varsói Kurír írja: „Hertzeg Czartoryski a' Nemzeti Igazgatóságnak Elölülője elúta az a' táborhoz, melly a' Litvaniai határszélről már nem messze áll. Mi nem tudjuk mi szükség lehet ott az ő jelenlétére. — Lomzából egy levelet vettünk a' táborból, mellyben a' többek között írva van: „Miolta kiindultunk Kalusczynból, azolta csak most (20-ikban) érkezem írni. Xienzopolnál, Ostrolenka mellett 18-ikban délután tűzben voltunk. Az Orosz testőrösereg nem állotta ki a' sarat, megfutott és az első Osztály Gener. Rybinski alatt 200 zat közülök elfogott. Ostrolenkában gazdagon megrakott élés táraikat kaptunk; és ma elfoglaltuk Lomzat is. Az Oroszok a' nélkül, hogy itt bennünket bevértak volna, hátra vonultak Kisielnicaba és a' hídát a' Narev vizén elégették. Lomzában temérdek sok ruhafélet, katonaköntöst, vásznat, fegyvert 'sa't. találtunk; regementünkben (a' 19-dikben) most már mindennek vagyon puskája. 12 órakor indulunk Tykoczynba. — Az a' híre, hogy Skrzyneczkire midőn kevés késérőkkel egy kotsma mellett ellovagolna, a' kotsma háta megé elbujt orosz Vadászok reálöttek, de szerentsére nem találták.

Varsó Maj. 26 kán. A' hartz mezejéről folyvást kedvező tudósítások ér-

keznek. Seregeink haladnak előfelé, az Orosz testőrösereg hátrál. Igazi ütközet a' két fél között nem történt, de apró tsaták több helyeken estek, p. o. Przytycza, Dlugesiodlo, Cichanoviec és Tykoczin 'sa't. alatt. Ezek között legkeményebb volt a' Tykoczin tsata, hol a' miénk több más 'sákmányok között egy orosz hadikaszsát is nyertek, mellyben 400,000 rubelt mondanak lenni. Az a' híre, hogy Mihály Nagyherceg a' testőrös Seregnek vezére Bialystock városát elhagyta és messzebb ment Grodnoba.

A' Status Ujság jelenti: Gyalogjaink Maj. 21-kén folyvást hartzolva bémentek Tykoczinba, és a' testőrös Granatérosok bataillonjait, kik a' város háta megett a' Narev molsárjai között töltött hosszú gátot sokáig törekedtek megtartani, széljelverték. A' megláadás olly heveséggel esett, hogy az Oroszoknak nem volt idejek, futások közben a' hídát magok után le rontani, és előseregünk nyomban ment utánnok a' Narev vizén keresztül. Itt különösen megkülömböztette magát Frantzia Oberster Langerman (ki csak kevéssel ez előtt érkezett Lengyel Országba); mint-hogy a' lovat ellötték alóla, gyalog vezette bataillonját az ellenségre. — Ugyan az napon Ciechanoviec és Suraz között katonáink öszvetalálkoztak Feldmarsal Diebits táborának egyes tsapatjaival, kik sietve jöttek a' Bug vizén által, hogy valahol Bialystock körül a' Testőrösökkel egyesülhessenek. — Egy orosz sereg Generál Sacken alatt (nehány ezerekből álló) a' testőrösöktől elvágva az Augustovoi Vajdaságba vonult; Gen. Sierakovski üldözi. — A' Podlachiai Vajdaságból egészen kitakarodtak az Oroszok. Gen. Uminski Maj. 23-kán Siedlce városát elfoglalta, és lovasainak egy része az ellenséget a' Mien-

dzyrzeczi úton kergette. A' Generalissimusnak megtámadó mozdulati (a' Testőrzők ellen) olly ügyességgel valának megejtve, hogy Feldmarsal Diebits nem elebb mint negyednap mulva tudta meg, hogy a' lengyel tábornak egy része nem vele szemközt áll, hanem másutt jár. A' Generalissimusnak főhadiszállása 25-ikban Sniadovnál volt, honét mint közép pontból igazgatta a' mozdulatokat. — Minekutánna Feldmarsal Diebits a' Bug vizén keresztül szállott; legelsőben is minden erejével a' hozzá legközelebb fekvő General Lubiencki seregének fordult, melly egynehány ezerekből állott, és környülvette éjtszakának idején temérdek számú Colonnejaival. Orosz főquártély-mester General Neidhart felkerette ekkor a' lengyel Generált, hogy adja meg magát, mivel elől hátul minden utak elvagnak előtte vágva. Erre Lubiencki azt felelte, hogy a' Lengyel katonák mindenütt tudnak fegyverrel utat nyitni magoknak. Azzal parantsolta katonáinak, hogy a' legközelebb eső orosz sereget támadják meg; széljel verte őket és a' táborhoz, mellytől elvult vágva vissza jutott. Ezen alkalmatossággal a' 20-dik gyalogregement jelesben megkülömböztette magát.

Generalissimus Skrzynecki Modziele faluból (Lomza és Tykoczin között) Maj. 25-ikán a' következő tudósítást írja Varsóba az Igazgató székhez: „Vagyon szerentsém a' Nemzeti Igazgatószéket a' Maj. 12-ike óta kivitt hadi Operatiokról tudósítani. Az említett napokban estve felé elhagyta a' tábor Kalusczyn melletti fekvését, hogy a' Bug és Narev vizei között megtámadást kezdjen, és az Orosz testőrző seregeket az Augustovoi és Plocki Vajdaságokból kiszorítsa. General Uminski ott maradt Jendrzejovnál egy sereg-

gel, szemközt az ellenséges táborral, hogy ezt a' mozdulást fedezze. Ezt a' Generált másnap (13-ikban) Feldmarsal Diebits megtámadta reggeli 1 óra tájban Gen. Pahlen seregevel Jendrzejovnál Gener. Milberg két gyalog és két lovas regementekkel és 8 ágyúkkal szembeszállott az ellenséggel. Az Oroszok számos seregekkel és 24 ágyúkkal mentek reá. Öt tellyes órákig folyt az ágyúzás, és puska-tsatázás; akkor Gen. Uminski — azt híven, hogy elég soká tartotta az ellenséget, 's hogy az alatt a' mi táborunk az első marsnak hátrátételére a' szükséges időt megnyerte — parantsolatot adott katonáinak a' hátrálásra Minsk felé. De a' hová őtet az ellenség nem követte, hanem visszatért megint elébbi helyére a' Kostrzyn és Liviec vizei közzé. — Az alatt míg ezek Jendrzejovnál történtek, én a' több Colonnekba megosztott főerővel keresztül mentem a' Bug és Narev vizein, a' rajtok Zegrznel és Sierocknál ütött hídakon. 16-ikban a' tsászári testőrzőknek előőrjeit Poremby, Przetycza, és Dlugesiodlo faluknál találtuk. Porembynél a' 4-dik Vadász regementnek egy Svadronja a' vadász testőrzőknek egy Svadronjára reá ütven, azt széljel verte és 10 embert 60 lovakkal együtt elfogott. A' másik úton General Jankovski az ellenléget Przetycza faluból és azután Dlugesiodloból is kiverte; az ellentállás itt már erősebb volt, az orosz elősereg, melly nagyobb részént Svédkekből (Finnlandusokból) állott, keményen oltalmazta magát. Megújult a' tsata azután Plivki falunál. Azonközben ezek az apró tsaták a' rendes marsot legkissebbé is fel nem tartoztatták. Estvére kelve az elősereg már Broki falunál állott. Az ellenség ezen a' napon 60 foglyokat vesztett, kik többnyire Svekusok; holtakban még többet

(azok között Tsászári Adjutáns Oberster Ramsey), kiváltképpen a' Finnlandiai Vadászok bataillonja. A' mi veszteségünk, holtakban és sebesebben nem több 30-nál, de még is nagyon fájdalmas, mivel az elesteknek és sebesebbeknek nagyobb része tiszt; a' mit vitézkedéseknek lehet tulajdonítani, mivel mindenütt ők mentek elől és ők vezették katonáikat a' megtámadásra. Terhes sebet kapott Major Dunin az 1-ső Vadászgyalog regimentből, Hadnagy Volski, Gen. Rybinskinek derék Adjutánsa, és Kapitán Potocki Tamás az én Adjutánsom. Ezt az utolsót, ki éppen olyan vitéz katona mint derék Stab-tiszt volt volt, egy Finnlandiai Vadász lövése föben találta.

(Folytatása következik.)

Krakó Maj. 31-kén délutáni 4 órakor. Még eddig az óráig nem kaptunk környülállásos tudósítást Varsóból a' két tábor között Ostrolenkánál Maj. 26-kán esett ütközetről; de minden pillantásban várjuk, nyugtalan epekedéssel. Annyi bizonyosnak látszik, hogy Skrzyncki Varsóból minden kimozdulható katonaságot kiharantolt, hihetően az ő személyes kommandója alatt álló seregnek erősségére. Lengyel General Gielgud Ostrolenkánál elvágattatott a' többi lengyel seregtől, és Ricki's Dembinski Generálok terhessen megsebesítette Varsóba vitettek. — Másfelől Kreutz serege, a' mint halljuk, nyomul a' Visztulához Pulavy felé. — Itt közönséges a' hiedelem, hogy Skrzynckinek utolsó mozdulatja rosszul ütött ki, és szomorkodva sajnálják.

A' Burkus Status-Ujság Jun. 1-jéről, (melly hozzánk rendkívül való alkalmatossággal érkezett) a' következő tudósítást közli: „A' lengyel határszélről Maj. 29-kén. A' tsatapiatról

jött tudósítások jelentik, hogy General-Feldmarsal Diebits Sabalkanski Maj. 26-kán a' lengyel fővezért Ostrolenkánál megtámadta, mellynek következtében véres ütközet eredt. A' győzedelm az Orosz táboré lett. Ostrolenkát az Oroszok bámulásra méltó mérészséggel újra vissza vették ostromrohanással, és a' lengyelek olly sietséggel megszaladtak, hogy még csak a' Narev hídjának leégetésére sem volt idejek. Lengyel General Gielgud, ki Lomzánál feküdt, az orosz tábornak mozgásai és győzedelme által el van a' magáétól vágva. A' lengyelek vesztesége holtakban és sebesebben 4000-re mondatik. Ricki és Kaminski Generálok és sok más főtisztek elestek. Másnap (27-ikben) a' lengyel főhadiszállás Pultuskban volt. — Varsó Maj. 28-kán reggel. Ostrolenkánál 26-ikban nagy ütközet történt. A' lengyelek sokat vesztek. General Ricki elesett; Pac, Kaminski, Boguslavski, Malachovski, és Skrzynski Generálok sok más Stab-tisztekkel megsebesítettek. A' mint hallatszik, ma újra megütközött a' két tábor. A' lengyel főhadiszállás Pultuskban van. — Varsó Maj. 28-kán este. Az Ostrolenkai ütközetben, melly Feldmarsal Diebits és Generalissimus Skrzyncki között 26-ikban történt, a' két tábor példa nélkül való elkeseredéssel harczolt. Illyen gyilkos ütközetre a' legvénebb Generálok sem emlékeznek. Resultatuma a' lett, hogy Generalissimus Skrzyncki a' főhadiszállást ma újra Prágában ütötte fel. *) Lengyel részről

*) Varsói Maj. 29-iki tudósítások szerint — igaz ugyan hogy Gen. Skrzyncki 28-dikban Varsóba jött, de Czartoryski Hertzeggel tartott két órányi beszélgetés után ismét elutazott a' Lengyel főhadiszállásra a' Narev vize mellé.

(Palotai részben) Al Sz. Bíró: Molnár Dienes. Eskütt: Karátsony István. (Középponti) Al Sz. Bíró: Cseresnyés István, Eskütt: Ro'sos Antal.

Cse sz ne ki J á r á s b a n (alsó részben) Fő Sz. Bíró: Késmárky Gábor. Eskütt: Szabadhegyi Antal. (Felső részben) Al Sz. Bíró: Ányos Farkas. Eskütt Takó Miklós.

Fő Tiszt i Ü g y v i s e l ő : Szép Ábrahám. Első Al T. Ü. Sebestyén Gábor. Második Al T. Ü. Papp Gábor.

Fő Adószedők. Hadi Pénztáré: Karácsoni Gábor. Házi pénztáré: Hamvay Kováts Dávid. — Al Adószedők; Pápai Járásban: Pálffy Károly. Veszprémi Járásban: Katona Imre.

Fő Számvevő: Kupritz Mihály. Al Számvevő: Tamassa Pál. La j s t r o m o z ó, Tóth Lajos.

Kinevezettek: Hamvay Kováts Imre Fő Jegyző. — Kópácsy József Első A. J. és Boronkay Boldizsár 2 dik A. J. — 's Rohonczy István Levéltartó — Urak.

A' Bétsi Magyar Kurír Tisztelt Olvasóihoz.

Végehez közelítvén a' folyó esztendő első fele, teljes tisztelettel kérjük Ujság levelünk Érdemes Olvasóit, méltóztassák ennek további hordatása eránt rendeléseiket a' Ts. K. Posta Hivataloknál, vagy a' Kiadónál a' folyó Junius hónap végéig idején megtenni, hogy az Ujságjárása e' nevezetes idő szakaszban, melly nagy történetek kifejtődésével terhes, félbe ne szakadjon.

Ezután is, mint eddig, fertály esztendőnként egy egy Mappával fogunk a' Magyar Atlásból Tisztelt Olvasóinknak kedveskedni. Ezenkívül a' jövő félesztendő elején egy jeles munkával ezen tzím alatt „A' N e m z e t i J ó l l é t r ö l, I. Gr. B. D.“ melly egynehány ívből áll, 's a' hivatalos megvizsgáltatáson általesvén, már sajtó alatt vagyon. Elhagyván a' sajtót, úgy mint a' Mappákat, petsét alatt fogjuk minden Érdemes Olvasóinknak megküldeni.

A' Magyar Kurírnak félesztendei ára Postán hordatva 13 for. Váltóban. Itt Helyben a' Bétsi Érd. Olvasóknak 10 for.

H i r d e t é s.

Azon Felső Magyar Országai Nemzeti Dall és Színjatszó Társaság, melly három évek óta Tekintetes Nemes Abaúj Vármegye és Nemes Sz. Kir. Kassa Várossa Hazafi buzgó pártfogása alatt közörmre virágzik, e' folyó 1851 diki Julius 15-kétől Augustus végéig a' Bártfai Ferdön fogja többnyire Dall Játékokból álló mutatványait előadni Méltóságos Daroczi Báró Berzeviczy Vintze Ö Nagysága Kormánnya alatt.

A' pénz folyamat Június' 6-dikán;

közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 81 3/8

Az 1820-béli sorsosok, 157

Az 1821-béli hasonlók, 115 2/3

Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 41 3/4 for. keltek, mind Conv.

A' Bank-Aktziák keltek 1046 1/2 for. ton. Conv. Pénzben.